

Allergi i förskola och skola

- Allergi och miljöfaktorer
- Allergironden som stöd

Marie-Louise Luther, intressepolitisk handläggare
Astma- och Allergiförbundet

Allergisjukdom hos barn och unga

Allergi: 22 procent (diagnos)

Astma: 9 procent

Pollenallergi:

3 procent (4 år), 14 procent
(12 år)

Pälsdjursallergi:

1,5 procent (4 år), 7 procent
(12 år)

Doftöverkänslighet: ca 1 procent

Underlätta för barn med allergi

- Rena kläder - klappa inte husdjur på morgonen
- Inga hästsaker/kläder/djur i skolan
- Planera aktiviteter så alla kan delta
- Rastvädra inte under pollensäsong
- Undvik parfym/parfymerade produkter under skoltid

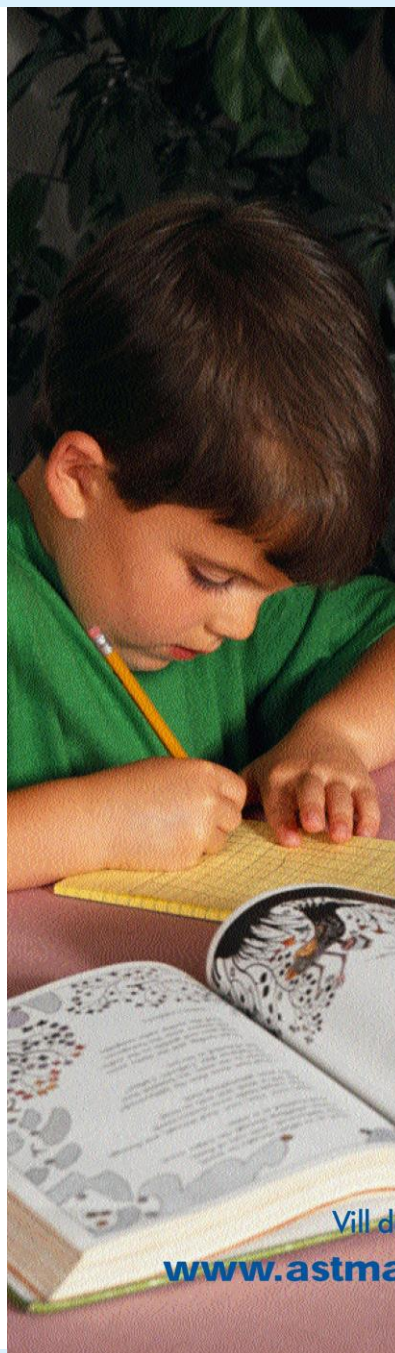
www.astmaoallergiforbundet.se

Parfym luktar gott för vissa.
Andra blir bara sjuka.

Brev om pälsdjurs- allergi

Hej

Har du djur hemma?

Tänk på att det finns kamrater som är allergiska mot djur, kanske hemma, i skolan eller på fritids.

De som är allergiska kan få svårt att andas, få problem med ögon och näsa till exempel om de kommer i kontakt med små hudbitar (epitel) från djur.

Klappa helst inte ditt husdjur på morgonen och tänk på att ha rena strumpor på innan du går till skolan.

Tvätta händerna om du ska träffa en kamrat med allergi.

Vid svår allergi kan även dusch, klädbyte och hårtvätt behövas. Detta gäller alltid om du varit i stall eller ladugård och sen ska träffa vänner med pälsdjursallergi.

Genom att tänka på detta kan du hjälpa dina kompisar med pälsdjursallergi att må bättre.

Vill du veta mer titta in på

www.astmaoallergiforbundet.se

Faktorer som påverkar inomhusluften

- Fukt/mögel - bristande underhåll
- Bristfällig skötsel ventilationssystem
- Otillräcklig ventilationskapacitet
- Ändrad verksamhet – stora grupper
- Energihushållning
- Undermålig städning
- Kemiska ämnen från inredning och material

Skolluften – vilka problem finns?

- **Folkhälsomyndigheten, 2015:**
15 % undersökta skolor bristande luftkvalitet
ca 20% bristfällig städning

- **Arbetsmiljöverkets tillsyn av skolor (2013-2016):**
2200 skolor besöktes
450 krav på ventilation/luftkvalitet

totalt 1000 krav på fysisk arbetsmiljö

Hur påverkas barns/elevs hälsa?

- **Fukt- och mögelskador** - astmarisk
- **Dålig luft** – huvudvärk, trötthet, astma
- **God ventilation** – minskar astma
- **Damm** - irritation, inflammation
- **Bristfällig städning** - förvärrar astma/allergi

Hur påverkas elevers prestationer?

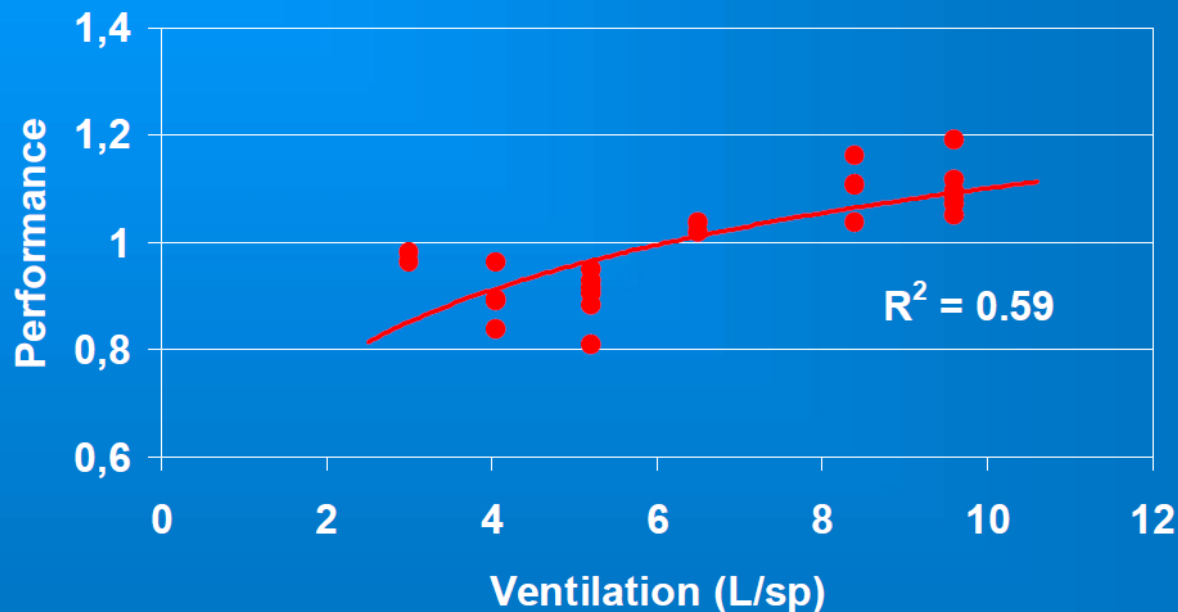
Forskning visar:

- Fördubblat luftflöde - ökar prestation 15%
- Bristfällig ventilation påverkar läsförståelse, problemlösningssförmåga (matematik)
- Hälsoeffekter större för barn än vuxna
- Dålig luft påverkar särskilt barn som arbetar långsamt
- Högre CO₂-halt ökar sjukfrånvaro (10-20%), sänker uppmärksamheten

Hur påverkas elevers prestationer?

Performance of schoolwork as a function of classroom ventilation

Doubling ventilation rate ~14.5% higher performance

Källa: professor David P Wyon

Åtgärder för bättre luft

- minska antal personer i lokalerna (skyltar), koldioxidmätning!
- anpassa arbetspass/lektionstid, rastvädra
- byta ventilationssystem eller anpassa verksamheten
- filterbyte efter pollensäsong (gärna 2 ggr/år)
- ventilationskontroll, rensning av kanaler
- kontinuerlig ventilation – undvik stänga av!

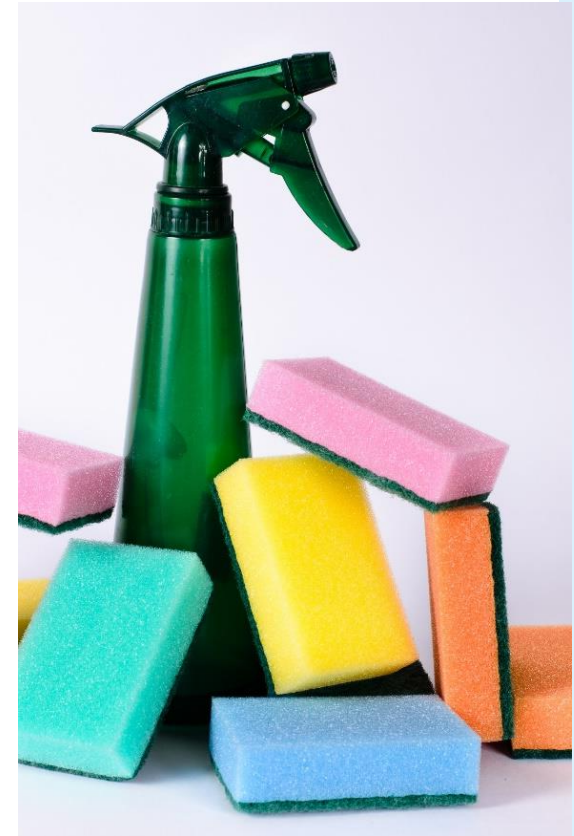

Varför är städning viktigt?

Damm innehåller bl a:

- mögelsporer, kvalster
- bakterier, virus
- allergen från pollen och pälsdjur
- hudflagor, fibrer från textilier, partiklar från tvättmedel mm
- kemiska ämnen

Påverkar luftkvalitén!

Varför är städning viktigt?

Bristfällig städning kan:

- ge besvär från ögon, slemhinnor, allmän trötthet
- förvärra astma, allergi och överkänslighet – ev även öka risk för allergi
- öka risk för infektioner och smittspridning

Städning och allergen

- hög halt pälsdjursallergen i skolor – kan ge symtom
- textil inredning och stoppade möbler – reservoar
- städning viktigt, men införsel av allergen behöver begränsas (t ex kläder, läshund)

Vad kan verksamheten göra?

- Ansvar - städschema
- Lättstädad lokal
- Plocka undan
- Årlig storstädning
- Välja oparfymerat rengöringsmedel

God städning viktigt för alla -
särskilt vid allergi!

Skolluften – lagar och regler

- **Miljöbalken** – kommunerna tillsyn FoHM - allmänna råd om ventilation och städning (ansvar/samverkan : verksamhet – fastighetsägare)

- **Arbetsmiljölagen** – AV/inspektionen vägledning och tillsyn
- Föreskrift om arbetsplatsens utformning - ny 1 jan 2021! Bl a om ventilation och tillgänglighet

- **Lagen om obligatorisk ventilationskontroll** – föreskrifter om OVK, Boverket

Skolluften – lagar och regler

Obligatorisk ventilationskontroll:

- **Boverkets regler**, kommunens BN tillsyn
- Innan ventilationssystem tas i bruk och regelbundet
- Att **ventilationssystemet fungerar** som avsett, enligt regler när huset byggdes
- Byggnadens ägare anlitar funktionskontrollant: **åtgärda fel** och brister, sätta upp **protokoll**, skicka till kommunen

Allergironden

- Kostnadsfri digital checklista www.allergironden.se
- Upptäcka, åtgärda allergirisker
- Bör göras årligen i SAM
- Registrering, svar ger handlingsplan

Varför allergirond?

- Allergi och astma vanligt, ökar mest bland barn
- Ger friskare elever och personal
- Bättre arbetsklimat och bättre arbetsresultat
- Visa för andra att skolan arbetar med allergi

Vilka bör delta?

- Rektor/chef
- Arbetsmiljö-/elevskyddsombud
- Skolsköterska
- Fastighetsansvarig
- Ansvarig städ- och skolmåltids-personal
- Vaktmästeriet
- Ev annan kompetens utanför skolan

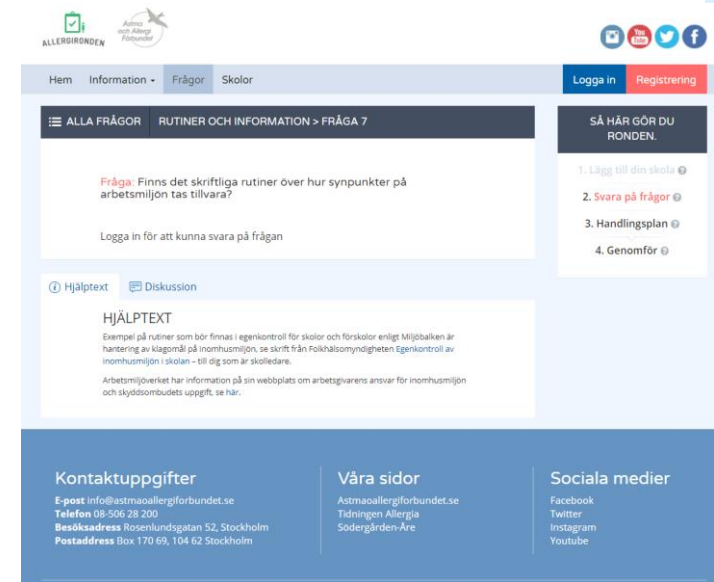
Allergirond för elever – Unga Allergiker
www.tillgängligskola.nu

Hur kommer vi igång?

Efter inloggning:

1. Utgå från checklistan och prioritera
2. Svara på frågorna
3. Fyll i handlingsplanen
4. Gör ronden årligen och följ upp

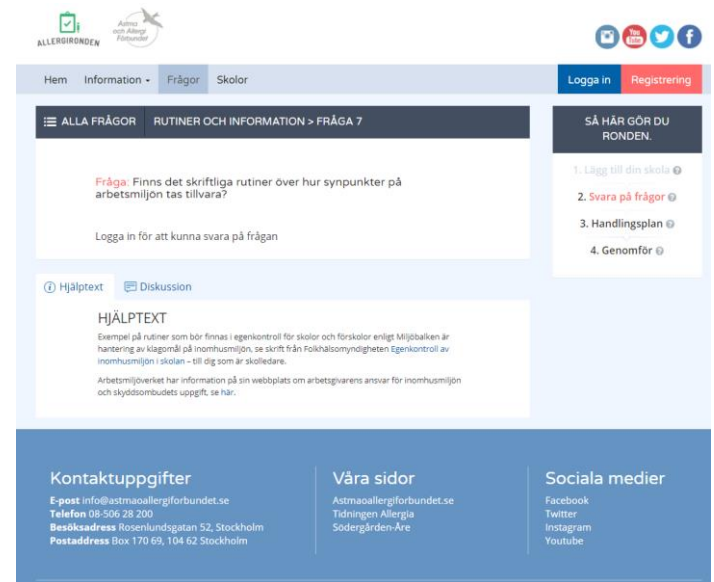
Ger ökad kunskap och blir enklare nästa gång!

Fördelar med digital allergirond

- Kan göra påminnelser
- Spara handlingsplan (pdf)
- Kan delegera frågor
- Möjliggör diskussioner
- Hjälptexter och länkar
- Kan visa andra

Förutom ronden kan individuella anpassningar behövas!

Individuella anpassningar - undervisning

Några exempel:

- individanpassat schema under pollensäsong
- inhämta kunskap på fler sätt än via prov
- dela upp frånvaro
- planera aktiviteter så alla kan delta (likabehandlingsplan)
- alternativa lösningar i specialämnen (PYS §)

Se www.astmaoallergiforbundet.se

Allergi i förskola och skola

Tack för uppmärksamheten!

Marie-Louise Luther

Intressepolitisk handläggare miljö/funktionshinderpolitik

Astma- och Allergiförbundet

marie-louise.luther@astmaoallergiforbundet.se

08-506 28 211